

Exposició: **Natividad Navalón. La maleta de mi madre**

IVAM Institut Valencià d'Art Modern

18 de desembre 2009 – 21 de febrer 2010

Organitza: **Institut Valencià d'Art Modern**

Comissària: **Barbara Steffen**

Patrocina:

Natividad Navalón (València, 1961) és una de las artistes que van protagonitzar la gran transformació de la pràctica escultòrica esdevinguda a Espanya a finals dels anys 80 durant el segle XX. La seua trajectòria està vinculada a la pràctica de la instal·lació, en la seua obra podem trobar importants vincles amb el discurs feminista, la poesia i la narrativa realitzada per dones, en les que s'aborden problemàtiques com la identitat i el cos de la dona, la por, la lluita i l'opressió, la solitud, la incomunicació o l'emancipació.

L'exposició "La maleta de mi madre" que Natividad Navalón mostra al IVAM està formada per cinc instal·lacions recents e inèdites que versen, en aquesta ocasió, sobre la poètica de la transmissió de valors entre mares i filles. L'exposició està concebuda com un recorregut pels cicles de la dona en la missió de transmetre el llegat del seu pas per la vida. Tota l'exposició s'articula com una peça teatral que es desplega des de la infantesa fins la pubertat, de l'arribada a la vida adulta fins la separació i, per últim, la pèrdua de la mare.

La narració, farcida de referències literàries a autores com Ana Bengoa, Soledad Puértolas, Kristin Hannah o Amy Than, entre d'altres, evoca la veu de la filla que un dia esdevé mare, agafa el relleu i adquireix la responsabilitat de transmetre de nou el llegat als seus descendents.

La primera instal·lació es titula *El sueño de vivir*. En un gran espai conviuen un llit gegant, un maniquí i un espill, unes sabates de dona, i

unes escultures de bronze que representen unes joves en actitud d'escodrinjar diversos objectes amagats que pertanyen a les seues mares. Aquesta obsessiva recerca de la vida en els llocs de la mare envaeix hàbits, records, somnis, dubtes i terrors de la filla.

De madres a hijas és el títol de la segona instal·lació conformada per 14 parells de cadires sobredimensionades, enfrontades i entrelaçades per retalls de tela blanca, que versen sobre relats d'amor i desamor entre la mare i la filla, les seues rivalitats i retrets, i la irrupció del dolor en el llarg procés de la recerca de la identitat de l'adolescent.

Un conjunt de dotze maletes de feltre articulen l'obra *La maleta de mi madre* que esdevé metàfora cardinal de tota l'exposició. La vida esdevé un continu trànsit, de xiqueta a dona, de filles a mares, d'aprenents de vida a preceptores de llegats. La maleta esdevé el recipient simbòlic on es guarden i transfereixen els objectes més preats de les mares, però també en símbol que personifica la partida, la distància i el canvi, l'abandonament de la llar, i la pèrdua de la mare.

La instal·lació *Tiempos de arroz y sal* escenifica, mitjançant una gran barca de plom que conté desenes de tovalles blanques, la necessitat de la transició, del viatge, i de la partida. Segons la pròpia artista "és el moment en el qual la dona busca una nova identitat, intenta reconèixer-se com mare, ja no com filla. És el camí més llarg: l'educació, l'atenció, la solitud, al final, la infertilitat. Una i altra vegada intentem buscar el nostre lloc, una i altra vegada intentem reconèixer-nos com dones. En el trànsit, intentem depurar el llegat, anem netejant els dubtes, els errors, les ànsies, etc. La filla apareix com un llaç entre el passat i el futur. A través dels ulls de la filla tornem a veure a la pròpia mare, som la baga entre l'abans i el després."

La instal·lació *El legado* configura el capítol final d'aquesta narració: en aquesta obra s'aborda el lliurament del testimoni, la transmissió de rols, l'esdeveniment de filla a mare i la seua preparació per un nou trànsit: el camí cap a la mort.